

Br: 02-03-14675

Podgorica, 17.11.2021. godine

MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE, KULTURE I SPORTA
- n/r ministarke, gospođe prof. dr Vesne Bratić -

Poštovana gospođo Bratić,

Povodom *Informacije o zaključivanju Međunarodnog sporazuma između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu Unije "Horizont-Evropa" - Okvirni program za istraživanje i inovacije (2021-2027. godine)*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Informacije* i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Dostavljenom *Informacijom* navedeno je da učešćem Crne Gore u programu "Horizont- Evropa" crnogorskim institucijama se omogućava apliciranje za dobijanje sredstava za istraživačke i inovacione projekte, povezivanje istraživačkih timova iz više zemalja, kao i podsticanje naučne saradnje istraživača iz istih ili srodnih oblasti istraživanja.

Potpisivanjem dostavljenog Sporazuma Crna Gora dobija status zemlje pridružene programu i plaća finansijsku kontribuciju na godišnjem nivou. Navedena kontribucija će se izračunati po novoj formuli nazvanoj "pay as you go" i biće povoljnija po Crnu Goru u odnosu na formulu učešća u program Horizont 2020, jer će se finansijska kontribucija uzimati kao prosječna vrijednost povučenih sredstava iz dvije prethodne godine.

Sredstva potrebna za godišnju kontribuciju Horizontu planiraju su tekućim budžetom na program Razvoj nauke i tehnologije, na potprogram Naučnoistraživačka djelatnost, na aktivnost Članstvo u naučnim organizacijama na izdaku 4195 - Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama, i za 2021. godinu su planirana u iznosu od 1.720.000,00 €. Takođe, Predlogom Zakona o budžetu za 2022. godinu, za ove namjene predviđena su sredstva u iznosu od 953.540,00 €.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja nema primjedbi na *Informaciju o zaključivanju Međunarodnog sporazuma između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu Unije "Horizont-Evropa" - Okvirni program za istraživanje i inovacije (2021-2027. godine)* i dostavljeni predlog Sporazuma.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta
NAZIV PROPISA	Informacija o zaključivanju Međunarodnog sporazuma između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu Unije "Horizont Evropa" - Okvirni program za istraživanje i inovacije, s predlogom Sporazuma i pratećim aneksima
<p>1. Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<p>Zaključivanjem Međunarodnog sporazuma između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu Unije „Horizont Evropa“ – Okvirni program za istraživanje i inovacije (2021-2027) stvorio bi se kvalitetan okvir za unapređivanje saradnje i proširenje naučnoistraživačkog okvira za naučnike i istraživače u Crnoj Gori.</p> <p>Cijeneci pozitivna iskustva stečena kroz učešće crnogorskih institucija u EU Okvirnim programima za istraživanje: Sedmom okvirnom programu za istraživanje i tehnološki razvoj - FP7 i Okvirnom programu za istraživanje i inovacije - Horizont 2020, kao i strateški cilj Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta da obezbijedi kontinuitet u podršci naučnoistraživačkoj zajednici na međunarodnom planu, Crna Gora je 23. juna 2021. godine započela formalne pregovore sa Evropskom komisijom o pridruživanju EU programu za istraživanje i inovacije „Horizont Evropa“ (2021-2027).</p> <p>Nakon tri runde uspješno završenih formalnih pregovora sa Evropskom komisijom o pridruživanju Crne Gore „Horizont Evropa“ programu, koji su održani 23. juna, 20. jula i 6. septembra 2021. godine, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta je 07. oktobra 2021. godine dalo saglasnost Generalnom direktoratu za istraživanje i inovacije Evropske komisije na finalni nacrt Međunarodnog sporazuma između Evropske Unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu „Horizont Evropa“, s pratećim aneksima.</p> <p>Ostvarivanje aktivnog učešća Crne Gore u novom EU Okvirnom programu za istraživanje i inovacije „Horizont Evropa“ jedan je od zacrtanih ciljeva Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta tokom sedmogodišnjeg perioda trajanja programa. Potpisivanjem Međunarodnog sporazuma između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu Unije „Horizont Evropa“ stvorio bi se kvalitetan okvir za unapređivanje saradnje i proširenje naučnoistraživačkog okvira za naučnike i istraživače u Crnoj Gori. Učešćem Crne Gore u programu „Horizont Evropa“ crnogorskim institucijama omogućava se apliciranje za dobijanje sredstava za istraživačke i inovacione projekte, povezivanje istraživačkih timova iz više zemalja, povećanje mobilnosti istraživača, podsticanje naučne saradnje istraživača iz istih ili srodnih oblasti istraživanja, kao i privrednih subjekata iz EU i svijeta.</p> <p>Dodatno, istraživačima iz Crne Gore biće omogućen rad u istraživačkim centrima i institutima u</p>	

EU, korišćenje savremenih laboratorija i tehnologija, razmjena znanja i iskustava kroz zajedničke istraživačke projekte kao i mogućnost usavršavanja doktoranada angažovanih na projektima.

Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta imenovalo je mrežu nacionalnih kontakt osoba (NCP) za program „Horizont Evropa“, 09. aprila 2021 godine, u skladu sa „Minimumom standarda i vodećim principima za uspostavljanje Horizont Evropa programa“ i predstavnike u Programskim odborima ovog programa.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Cilj zaključivanja sporazuma je da se naučnoistraživačkoj zajednici Crne Gore pruži mogućnost da realizuje naučnoistraživačke i inovacione projekte u „Horizont Evropa“, koji raspolaže sa ukupnim budžetom od preko 95.5 milijardi €, kroz apliciranje za dobijanje sredstava kroz konkretne istraživačke projekte, mobilnost istraživača, i saradnja sa naučnicima i naučnim ustanovama, kao i privrednim subjektima iz zemalja EU.

Ciljevi su u potpunosti usklađeni sa:

- Ključnim prioritetom 4 Programa rada Vlade Crne Gore u 2021. godini: Obrazovanje i društvo zasnovano na znanju, kojim se sažima sveobuhvatan društveni i ekonomski razvoj zasnovan na inovacijama i jakoj naučnoistraživačkoj djelatnosti.
- Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti (2017-2021), ciljem: Unapređenje međunarodne saradnje i umrežavanja

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati “status quo” opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Potpisivanje sporazuma je preduslov za apliciranje crnogorskih istraživačkih ustanova i timova za dobijanje sredstava kroz konkretne istraživačke projekte, mobilnost istraživača, i saradnju sa naučnicima i naučnim ustanovama, kao i privrednim subjektima iz zemalja EU.

Značaj ovog Sporazuma ogleda se u: povezivanju istraživačkih timova iz više zemalja; povećanju mobilnosti istraživača; podsticanju naučne saradnje istraživača iz istih ili srodnih oblasti istraživanja i razmjeni iskustava sa naučnicima iz EU, kao i naučnicima širom svijeta.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.

- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Predlogom Međunarodnog sporazuma direktni pozitivni uticaj će se odraziti na naučnoistraživačku i inovacionu zajednicu.

Finansijska kontribucija za učešće u programu na godišnjem nivou opravdava investiciju zbog pozitivnih posljedica koje će se stvoriti za naučnu i inovacionu zajednicu, i to:

- Rad u istraživačkim centrima i institutima u EU,
- Korišćenje savremenih laboratorija i tehnologija,
- Razmjena znanja i iskustava kroz zajedničke istraživačke projekte,
- Mogućnost zaposlenja magistranata i doktoranada na Horizont Evropa projektima, što dovodi do rasta zaposlenosti,
- Poboljšanje saradnje preduzeća i naučnih institucija i omogućavanje značajnijih inovacionih rezultata,
- Preduzeća mogu da učestvuju u projektima samostalno ili kao dio konzorcijuma. Jedna od pozitivnih posljedica jeste i stimulisanje naučnoistraživačkog rada, u oblasti razvojnih istraživanja,
- Unapređenje infrastrukturnih kapaciteta naučnoistraživačkih institucija u Crnoj Gori (savremene laboratorije, prostor i oprema) kako bi se postigao zadovoljavajući nivo razvoja inovacija i tehnologije.

Propisom se, u manjem obimu, podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu. Prvenstveno, učešćem u Horizont Evropa programu kapaciteti postojećih privrednih subjekata koji učestvuju u projektima se značajno unapređuju, kroz investicije usmjerene na uvođenje novih tehnologija i inovacija.

Ključni izazovi u oblasti jačanja administrativnih kapaciteta za pristup EU programu Horizont Evropa i popunjavanje zahtjevnih aplikacija su: unapređenje promocije o programu i inicijativama za podršku istraživanjima i inovacijama; jačanje kapaciteta korisnika za korišćenje sredstava i partnerstva za učešće u Horizont Evropa programu.

Program Horizont Evropa ne predviđa rješavanje postojećih biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Dbrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Sporazumom se preciziraju uslovi učešća u programu „Horizont Evropa”, čijim potpisivanjem će

Crna Gora dobiti status zemlje pridružene programu (Associated country). Crna Gora, sa statusom zemlje pridružene programu, finansijsku kontribuciju plaća na godišnjem nivou.

Finansijski model „Horizont Evropa” programa donosi novu formulu finansijskog učešća države u odnosu na prethodni okvirni program Horizont 2020. Formula je nazvana „pay as you go” i biće povoljnija po Crnu Goru u odnosu na finansijsku formulu učešća za Horizont 2020.

Naime, za izračunavanje finansijskog učešća, uzimaće se prosječna vrijednost povučenih sredstava iz dvije prethodne godine (zvanične EU statistike).

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2021. godinu, Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta odobrena su sredstva za kontribuciju Crne Gore za 2021. godinu za učešće u „Horizont Evropa” programu:

Program: 19 040 Razvoj nauke i tehnologije,

Potprogram: 19 040 001 – Naučnoistraživačka djelatnost,

Aktivnost: 19 040 001 002 – Članstvo u naučnim organizacijama,

Budžetska linija: 4195 – Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Eksterna ekspertska podrška nije korišćena.

Cijeneći pozitivna iskustva stečena kroz učešće crnogorskih institucija u EU Okvirnim programima za istraživanje: *Sedmom okvirnom programu za istraživanje i tehnološki razvoj - FP7* i *Okvirnom programu za istraživanje i inovacije - Horizont 2020*, kao i strateški cilj Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta da obezbijedi kontinuitet u podršci naučnoistraživačkoj zajednici na međunarodnom planu, neformalni pregovori o pridruživanju Horizont Evropa programu održani su 04. februara 2021. godine.

Ciljane konsultacije su rađene sa akterima iz državnog sektora. Predstavnici ključnih ministarstava: Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva finansija i socijalnog staranja i Ministarstva ekonomskog razvoja učestvovali su tokom procesa formalnih pregovora o pridruživanju programu Horizont Evropa. Tri runde formalnih pregovora o pridruživanju ovom programu održane su 23. juna, 20. jula i 6. septembra 2021. godine.

Svi predlozi navedenih ministarstava i Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta, kao koordinatora aktivnosti, u cilju unapređenja teksta sporazuma i aneksa, prihvaćeni su od strane Evropske komisije.

Evropsku komisiju su predstavljali službenici: Generalnog direktorata za istraživanje i inovacije i Generalnog direktorata za susjedstvo i politiku proširenja.

Nakon usaglašavanja komentara sa predstavnicima Evropske komisije, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta je 07. oktobra 2021. godine dalo saglasnost Generalnom direktoratu za istraživanje i inovacije Evropske komisije na finalni nacrt Međunarodnog sporazuma između Evropske Unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu „Horizont Evropa”, s pratećim aneksima.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?

- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva su: broj prihvaćenih projekata i iznos dobijenih sredstava za njihovu realizaciju.

U cilju bolje implementacije Sporazuma planiran je nadzor nad njegovim sprovođenjem koji će vršiti Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta.

17.11.2021. godine, Podgorica

Milica KADOVIĆ

Državni sekretar